

Om tystnaden i Karmel

Ett kapitelanförande av Mother Mary of Jesus OCD (1851–1942), priorinna i London

Det är inne i tystnaden och glädjen i hans egen gränslöshet och evighet som Gud lever, som han älskar sig själv och oss. Hans yttrande är hans Ord; deras ömsesidiga Kärlek är Gud som utgår från dem båda. Det är utifrån sin tystnads och gudomliga livs sköte som Gud skapar. Hans vilja skapar människan och världsalltet, och både glädjen i hans liv och hans skaparverk föds i hans eviga och gudomliga tystnad.

Det är denna gudomliga och levande tystnad, denna tystnad som är Guds skugga och den fruktbara strålen av hans härlighet, som jag skulle vilja tränga in i tillsammans med er, mina systrar. Tränga in i? Nej, vad säger jag – snarare skulle jag vilja få en glimt av den och, sedan jag fått en glimt av den, äga den och öppna våra själar för den. – Äga den och återge den, för denna tystnad begär mer av oss än bara en tillflykt, ett hem: den begär att vårt liv erfar den och våra själar genljuder av den, så att den inom oss må utgöra Guds levande atmosfär.

Det är i tystnaden som Gud uppenbarar sig. Det är Gud som skapar tystnad, en tystnad som vi innan dess varken förnimmer eller förstår: en hemlighetsfull och samtidigt levande tystnad; en fördold, innerlig och unik tystnad, som likväl i sig innesluter allt liv. Det är i den tystnaden som Gud talar till oss, uppenbarar sig själv, omdanar oss och förenar oss med sig. I denna tystnad, som är helt oberoende av alla sinnesintryck, av allt blott förgängligt som försiggår runt omkring oss, mottar själen det flöde av liv som hon skapades för.

Gud vidrör henne, sätter henne i rörelse, formar och bereder henne, drar henne till sig. Och dessa beröringar, dessa handlingar, dessa gudomliga förehavanden ger sig till känna i en djup, helig, gudomlig tystnad mellan Gud och själen, en tystnad som är avskild från allt skapat, från varje tilldragelse och tidrymd i den yttre världen – en tystnad fokuserad på Gud själv.

Det är denna tystnad som påkallar vår uppmärksamhet, vårt utövande, vår kärlek. Ingen kallelse har i högre grad än vår nåden och sändningen att äga den, återge och uttrycka den, få den att växa och tillta. Gud önskar få se och bebo sin egen tystnad inom oss. Den bör tränga djupt ner i oss och bära frukt i form av det Guds liv som bara det kan ge oss glädje, förening, den kärlek som våra själar eftertraktar, önskar, längtar efter att redan här på jorden komma i besittning av.

Om vi vill äga Gud, om vi i sanning vill träda in i det liv som Gud erbjuder oss och som är vår kallelse, låt oss gå in i hans tystnad. Låt oss utgrunda den i all dess sanning, och med detta mål för ögonen inte vara rädda för att avlägsna allt som utgör ett hinder för den. Vad är denna gudomliga tystnad i vårt inre?

Det är Gud som bereder en boning åt sig, som tar i besittning det som tillkommer honom, och som med gudomlig styrka och kärlek fördriver allt som är onödigt, allt som inte är Han själv. Han får allt som är tomt och onödigt att förvittra, och genom detta hemlighetsfulla handlande sätter han våra själsförmögenheter i stånd att motta hans eget ljus: hans glädje, salighet, härliga strålgång, ensamhet och liv – det liv som vår själ skapades för och som ensamt svarar mot våra innersta och sannaste förhoppningar.

Är det så vi förstår tystnaden? Är det så vi betraktar den, mottar den, utövar den? Öppnar vi hela vår själ för den? Tillåter vi den att djupt inom oss inpräglade sitt renande verk, sin frid, sin fruktbarhet; att i tanke, minne och hjärta ingjuta den stillhet som ger oss liv? Dess handlande avlägsnar, åtskiljer, delar upp: det rymmer i sig självt den mest fullkomliga asken. Att glömma sig själv är mer än att förakta sig själv. Att glömma sig själv innebär den största, fullkomligaste och sannaste askesen.

Vilken roll spelar den inre tystnaden för vår tankeförmåga? Rollen av en verklig befriare. En tankeförmåga som inte vet vad tystnad är och inte äger tystnad inom sig själv kan aldrig uppskatta någonting. Den lever inte, dess liv är bara en lekboll, bara återskenet av tusentals minnen, intryck och diskussioner från den sinnliga nivån: dess frid och dess bön blir båda oavlåtligt hämmade och kan aldrig få något djup eller bära någon frukt. Guds liv står inte att finna i detta tumult. Detsamma gäller minnet. Om tystnaden inte insätts som segrare och mästare, förhindras obönhörligen Guds handlande.

Vad kan man säga om ett hjärta som Guds kärlek inte har hänryckt, fånglat och dragit till sig? Ett sådant hjärta skapar sitt eget martyrium med sina många fåfänga böjelser och känslorörelser, med sin egenkärlek och sin alltför känslomässiga kärlek, med sitt sökande, vare sig det sker på det naturliga eller på det övernaturliga och andliga planet, efter Guds gåvor snarare än efter Gud själv. Varhelst tystnaden inte får råda finner vi kamp och krig.

Men låter vi tystnaden genomsyra oss och få rotfäste i vårt väsens djup blir allt förvandlat. Nåden överflödar och Gud tar allt vårt utrymme i besittning. O, mina systrar, låt oss förstå tystnaden, låt oss inse att den ger oss Gud, att den är Guds verk, Guds budbärare och hans atmosfär!

Om vi fattade detta, skulle vi då så ofta förakta den stora nåd som gömmer sig i den yttre tystnad som vår Regel föreskriver, i vår ensamhet, i de ständiga uppmaningarna till tystnad i allt vi gör: att röra sig ljudlöst, att gå som skuggor, vilka man ser innan man hör dem? Allt detta utgör det yttre skrinet som vakar över, beskyddar och hängivet omsluter den gudomliga tystnad som alltid borde härska i vårt inre.

Om tystnad råder i våra själar förmedlar den till vårt väsen och våra handlingar den fullkomliga ordning som fördriver tumult, brådska, oro och andra första rörelser som i själva verket inte är annat än protester av svaghet eller oordning som stiger upp från en ännu otyglad natur. Skulle vi så lätt bli irriterade och vara så begivna på prat om vi verkligen i all dess storhet såg tystnadens gudomliga verk i våra själar? Skulle vi kunna bryta och förlora den för ingenting, om vi förstod att därmed kan vi avbryta harmonin i människors liv som är tysta för att kunna höra och i sin tur uttrycka ingenting mindre än Guds ord?

Vad är det som berövar oss tystnaden? Är det våra plikter, vårt arbete, våra åligganden? Nej, långt ifrån, det kan vi vara förvissade om. Gud är närvarande i dessa, de är uttryck för hans gudomliga vilja, de är hans plan för oss. Det finns inget avstånd mellan Gud och våra själar. Vi bär vår ensamhet inom oss. Ingenting kan komma vid detta ensamma samtal med Gud, ingenting kan avbryta det i oss och i våra liv utom frivilliga böjelser, egna sinnesrörelser, och den aktiva och odisciplinerade benägenhet som drar vår vilja och längtan bort från vår ensamhet med Gud allena. Vi kan vara mycket upptagna – är det detta, är det våra sysslor som tar oss bort från Gud ensam?

Nej – det som tar oss bort från ensamheten med honom är endast vår önskan att antingen få vara ensamma eller mindre upptagna; ja, faktiskt är det detta som kommer emellan oss och Gud och som förstör vår ensamhet. Vi får inte glömma att det i Karmel inte finns något hinder för vår sanna ensamhet tillsammans med Gud utom den enbart naturliga, frivilliga och personliga aktivitet som får tillträde till vår själ och döljer Gud för oss. Men om vi låter tystnaden inta denna otyglade benägenhets plats, bär vi vår ensamhet med oss överallt. Vi talar, vi handlar, vi lider, vi ber, och Gud ensam är närmare och mer hemma i vår själ än det vi säger eller gör.

Denne Gud som ensam bor i oss kräver av vår trohet en djup respekt för den yttre tystnad som i så väsentlig grad utgör Karmels liv. Jag tror inte att en själ kan ge akt på enskildheter, till synes obetydliga men stora med hänsyn till deras syfte, som att tyst stänga och öppna en dörr, utan att i och med detta faktum också uppnå inre samling.

Den enkla yttre handlingen av trohet och kärlek i praktiken är ofta ett återkallande till ordningen och till bönen som i sig självt förenar oss med Gud. För vilket är skälet till denna tystnad när vi rör oss, till denna omsorg att undvika allt oväsen och alla onödiga ord? Det är för att vi inte skall höra någonting annat än Gud, för att lämna våra egna och andras själar fria att sänka sig djupt ner i hans gudomliga tystnad.

I tystnaden uppenbarar Gud sig själv, undervisar han oss och genomtränger han våra själar med sitt ljus och sitt liv. Tystnaden är förberedelsen till, förebudet om och tillkännagivandet av hans närvaro och hans nåd. Han kommer, och inom oss växer det fram en ny tystnad, en ännu djupare tystnad, en tystnad som ingenting kan avbryta utom ofullkomlighet och synd.

Låt oss söka denna tystnad, mina systrar, låt oss längta efter den, utöva den, göra oss förtjänta av den genom att i praktiken älska tystnaden – vår själs tystnad i gemenskapen med Gud, Regelns tystnad, de tysta platserna i klostret, iakttagandet av Stora Tystnaden. Stora Tystnaden är Guds tid, den tid när den gudomliga ensamheten har rätt att nå djupare i oss utan något medvetet bemödande, utan yttre hinder. Låt oss ge vårt samtycke till det som tystnaden vill utföra i oss. Låt oss älska och öva oss i tystnaden, och vi skall få lära känna det liv, den rikedom och de skatter som finns i Gud.

Tystnad innebär inte att vi stänger oss inne i oss själva. Tvärtom lyfter den oss ut ur oss själva för att för evigt ge oss en tillflykt hos Gud. I denna gudomliga tystnad tar vi emot sanningen, och genom att äga det eviga Ordet blir våra egna ord sanna; de utgör inte längre ett falskt, tomt och fåfängt ljud. De blir till ett eko av den eviga sanning som har sin boning i den oavlåtliga gudomliga tystnaden hos Fadern, Sonen och den Helige Ande. Amen.